
TRŽAŠKA ŠKOFIJA

+ Enrico Trevisi
Tržaški Škof

Pastirsko pismo

On skrbi za vas (1Pt 5,7)

Odpira se novo pastoralno leto, prepolno novosti in upanja.

Jubilej nas spodbuja, da hodimo kot romarji upanja v epohalno spremembo. Videli bomo nekaj sadov sinodalne poti, poslušamo nauk papeža Leona XIV, ki nas opogumlja k novemu misijonskemu zagonu sredi resnih mednarodnih kriz, ki prižigajo grozljive vojne, za katere se zdi, da žanjejo samo nedolžne žrtve. Smo priča škandalozni tekmi za oboroževanje, o kateri je treba razmisliti in kritično ter pogumno razločevati.

Žeja po Bogu – v to sem prepričan – je trdno prisotna v številnih osebah, tudi tistih v naši bližini. Vendar je videti, da so bolj zanesljivi nezdravi potoki, ki nas okužijo z nezaupanjem in sumničenjem, kot pa izvir sveže vode, ki ga utelešata Gospod Jezus in njegova beseda (prim. Jn 7,38; Raz 22,17).

To je veliki izziv, s katerim se soočamo. Negovati svoj osebni odnos do Boga, našega Očeta; razkril je naše dostojanstvo v svojem Sinu, ki nas vedno spremlja v Svetem Duhu. In za tem učiti, kako potešiti žejo po Kristusu: po njegovi besedi, njegovi ljubezni, po živem kruhu, ki nam ga je zapustil. Z zaupanjem v prihodnost, ker Duh Paraklet (*op,prev:* Tolažnik) ostaja pri nas! Ker Bog skrbi za nas!

Sprehajam se ob morju po pomolu Audace. Srečam družino: kot bi videl fotografski posnetek, ki me povrne v otroštvo, k preteklim dogodkom. Ti se potem v pretoku misli na novo pojavijo prepolni pomena, tudi za današnji dan ...

Tukaj je spomin. Ta velika skrivnost, ki so jo preučevali filozofi, psihologi in zdravniki ... pa tudi Sveto pismo. Treba ga je negovati, ga prečiščevati, kajti zelo pogosto je ranjen, kuha zamero, je užaljen in na tak način izbira, pozablja in poudarja. Velikokrat pa gre za hvaležen spomin, poln zahvale, prepreden z največjimi protislovji: od melanholije in domotožja do veselja in iskrivosti.

Spomin zbudi v vsakdanjiku nenadoma radosti in bolečine, ki niso popolnoma zakopane, pač pa so humus tistega, kar smo in našega načina hoje. Govori nam o negi, ki smo je bili deležni predvsem v družini (in za katero smo hvaležni) in je matrica zavzetosti za blizkost in obtožba vsega, kar diši po ne-skrbnosti in ne-marnosti.

Smo sredi jubileja, torej spomina, ki nas povezuje s Kristusom, Božjim sinom, ki se je učlovečil. Nato je bil umorjen na križu. In bil nato živ. Vstal je od mrtvih.

Izpričujem svojo vero: "Gospod skrbi zame"! (Ps 40,18).

Ta spomin daje vsakdanjiku svetlobo. Ohranja živo upanje, "ki se vedno obnavlja in utrjuje z delovanjem Svetega duha". (Bula Non confundit 3).

I. POGlavJE

TO DELAJTE V MOJ SPOMIN (1 Kor 11,24-25)

Spomin ni preprosto kopičenje in iskanje preteklih informacij, kot se to dogaja v računalniškem pomnilniku. To je pravzaprav sposobnost mešati in urejati spomine in jih povezovati med seboj ter poiskati zgodbe o medosebnih odnosih. Spomin pa je predvsem moja sposobnost povezovanja sedanjosti in preteklosti, ki ohranja dejavna in odgovorna pričakovanja za prihodnost. Današnji dogodki povzročajo, da se znova pojavijo včerajšnje misli in pripetljaji (megleno spominjanje, ki pride na površje v obliki jasnih in živih vozlišč) in mi omogočijo, da svojo prihodnost gradim kot lastno smiselno zgodbo. Torej gre za iskano kontinuiteto zaradi zvestobe svoji zgodbi in osebnosti, pogosto pa tudi zaradi hvaležnosti, ki združuje življenjska obdobja. Čeprav ne manjkajo poglavja o hoteni nepovezanosti: včasih nas spomin prisili, da se oddaljimo od nečesa-nekoga, ki nam je na primer povzročil trpljenje. Takrat gre za preteklost, ki si želi ozdravljenja in sprave.

Spomin na tistega, ki *je skrbel zame* (moji starši, stari starši ...) je abeceda naklonjenosti, temelj za hvaležnost do vseh, ki so postopoma drug za drugim skrbeli zame.

Tistemu, ki mi je dal življenje in me naučil prvega besedišča življenja in njegovih vrednot, sem lahko samo hvaležen. Vedno mi je pustilo globok vtis ob srečanju starejših ljudi, ki so bridko klicali svojo mamo in očeta, četudi sta bila mrtva že nekaj desetletij. Dolg hvaležnosti ostaja globoko vtisnjen v vsakem od nas.

Brez tega spomina zahvale in hvaležnosti se v resničnosti težko vključujemo na zdrav način v tok življenja in izbiro svobode. Spomin zahvale in hvaležnosti do vseh, ki so skrbeli za nas (ne le do staršev, pač pa tudi do bratov in sester, prijateljev, učiteljev, vzgojiteljev, duhovnikov in redovnic ... do svoje kulture, do svoje domovine) omogoča izvajanje svobode v tvegani smeri avtotranscendence, se pravi vzpona in snovanja onkraj nas samih na ploden način. Z drugimi besedami, če ne želimo obstati zaprti v individualistično/narcisistični kletki moramo ohranяти živo zavest, da smo prišli na svet kot dolžniki do nekoga, ki nas je ljubil, ki pa vendarle nas noče zadržati v zaporu svojih čustev in izsiljevanja. Nekdo, ki je poskrbel, da smo se naučili hoditi, hoteti in izbirati; to se pravi izvajati svojo svobodo, da skrbimo za nekoga: partnerja/ko, otroke, prijatelje, dijake in študente, bolnike, reveže, župljane ...

V tej *skrbi* je nekaj asimetričnega in medgeneracijskega. Kot Enej, ki drži za roko sina Askanija in si naloži na rame očeta Anhiza. Tako zase odkrijem, da sem *naslovnik neke oskrbe* in se zalotim, da sem odgovoren za odziv, nato pa dojamem, da moja skrbna pozornost ne sme biti zaprta v nekakšno zadušljivo kroženje, pač pa mora postati "mi", ki skrbimo za druge. Življenje, ki sem ga prejel, moram znati posredovati drugim, ne ga preprosto dati nazaj, kot če bi bilo nekakšno posojilo, ki ga je treba vrniti, dolg, ki ga je treba plačati. Tako se odprem izzivom potovanja, ki ga predstavlja življenje, s plovbami in pristanki, ki zahtevajo pogum.

Velik vtis so mi vedno naredile besede Božjega sina Jezusa Kristusa pri zadnji večerji: To delajte v moj spomin (1 Kor 11,24) – očetu se zahvali, potem pa da za nas svoje življenje ("To je moje telo, to je moja kri za vas!"). Dal je življenje za nas grešnike, ki nismo vredni njegove ljubezni, se pravi njegove skrbi za nas do popolnega žrtvovanja samega sebe. "Kajti ko smo bili še slabotni, je Kristus v času, ki je bil za to

določen, umrl za brezbožne.” (Rim 5,6). Ta asimetrija (Božji sin ve, da ga Oče ljubi, vendar daruje svoje življenje za nas, grešnike!) je jamstvo za svobodo. Za našo svobodo. Odkrijem, da me Bog ljubi zastonj, torej imam svobodo, da zastonj ljubim bližnjega, “Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte.” (Mt 10,8)

Naša verska izkušnja nas je naučila spoznati, da *Bog skrbi za nas*: preko neštetihi ljudi, ki so bili Božje znamenje, Božje roke, Božji obrazi in Božja pozornost smo došli, da nas Bog ljubi in nas spremlja v toku dni.

Toda pogosto potem stvarnost, izkustvo neuspehov, bolečine in zla, na katerega naletimo, (ki ga utrpimo in ki ga delamo), povzročijo, da vzklíkamo, da nas je morebiti Bog zapustil. Mogoče zaradi naše malomarnosti, nekako kot otrok, ki pred starši dobi občutek krivde, ker se je slabo obnašal. Drugič pa vzklíkamo, da je to krivica: zakaj Bog zamuja in ne posreduje? Zakaj ne poskrbi za nas?

Pomembno in prednostno je razvijati bralno sposobnost svojega spoznavanja, kako Bog, o katerem je pripovedoval Jezus Kristus, konkretno skrbi za nas.

Muči nas več vprašanj.

Mar je res, da je Bog poskrbel zame? Za nas? Ali pa nas zanemarja?

Za koga skrbimo mi sami?

Kaj pomeni skrbeti za nekoga?

II. POGlavJE

GOSPOD SKRBI ZAME (Ps 40, 18)

Ustavil se bom ob nekaterih svetopisemskih odlomkih, v katerih je govor o skrbi. To ni mišljeno kot svetopisemska teologija, pač pa le kot nekaj predlogov, da nahranim svojo notranjost iz tiste spominske shranjevalnice - Svetega pisma, pripovedi o tem, koliko se je Bog zadrževal v zgodovini, v dogajanju svojega ljudstva (prim. Dei Verbum 2).

Predvsem mi je všeč ugotovitev, da Bog skrbi za vse in za vsakogar. Za zemljo, za svoje ljudstvo in za slehernega človeka. Izraelu je bila dana dragocena dežela: "dežela, za katero **skrbi** Gospod, tvoj Bog: oči Gospoda, tvojega Boga, so nenehno uprte vanjo od začetka do konca leta" (5 Mz 11,12).

Gotovo bi lahko razširili razmišljanje še na druge referenčne točke in se ne omejili le na izraz in pojem "skrb": pomislimo na Božje sočutje, na njegovo usmiljenje, na njegovo "biti" Odrešenik, tisti, ki odkupi svoje ljudstvo, ki ga osvobodi, ki ga vzgaja ... vendar se odločim, da se bom v tem kontekstu osredotočil le na nekatere ponovitve izraza "skrb", ker predlaga slog življenja, za katerega smo poklicani, da ga sprejmemo v vsakdanjiku in ga nadaljujemo ne le kot posamezniki, pač pa kot "mi" iz Božjega ljudstva.

V Svetem pismu se sprosti tožba tistih, ki se čutijo, da so jih vsi zapustili - tudi prijatelji -, ki pa vendarle izkušajo Božjo bližino. "Ozri se na desno in glej, nikogar ni, ki bi me poznal. Zame ni izhoda, nikogar ni, ki bi **skrbel** za moje življenje." (Ps 142,5). Bog skrbi zame šibkega in pomoči potrebnega reveža: "Jaz pa sem pomoči potreben in reven: Gospod **skrbi** zame. Ti si moja pomoč in moj osvoboditelj; moj

Bog, ne zamujaј ” (Ps 40,18). Vse do oznanila, da Gospodova skrb za pravične vodi celo v življenje "za vedno": "Pravični pa živijo v večnost, njihovo plačilo je v Gospodu, zanje **skrbi** Najvišji." (Mdr 5,15).

Če pa je Bog predstavljen kot tisti, ki zna skrbeti za ljudi, tako mora tudi pravični človek skrbeti zase in za druge, zlasti za oslabele. "Blagor mu, ki **skrbi** za slabotnega, na dan nesreče ga bo Gospod rešil." (Ps 41,2) "Trni in pasti so na poti izprijenega, kdor **skrbi** za svoje življenje, se jim na daleč izogiba. " (Prg 22,5) "Z vso skrbjo varuj svoje srce, kajti iz njega izvira življenje" (Prg 4,23).

Vedno se ponavlja, da so Izraelci tisti, ki skrbijo, da se spoštujejo in izvajajo zakoni, pravila in Gospodove zapovedi. "Vestno **skrbite**, da se izpolnjujejo vsi zakoni in odloki, ki jih danes polagam pred vas!" (5 Mz 11,32)

Sam Bog postane pastir svoje črede in uresničuje edinstveno skrb, ki doseže vsakogar, ne glede na njegove zasluge: "Izgubljene ovce bom poiskal, razgnane pripeljal nazaj, ranjene obvezal, zdravil bolne, skrbel za rejene in za krepke; pasel jih bom s pravičnostjo." (Ezk 34,16). "Ti bodo ob dnevu, ki ga napravim, postali moja posebna lastnina, govori Gospod vojska. Skrbel bom zanje, kakor oče **skrbi** za svojega sina, ki mu služi." (Mal 3,17)

Vabim vas k razmišljanju še o nekaterih odlomkih. Naše izhodišče je vedno predpostavka, da je Bog tisti, ki skrbi za nas: "Ponižajte se torej pod močno Božjo roko, da vas ob svojem času poviša in vso svojo skrb odvrzite nanj, saj on **skrbi** za vas." (1Pt 5,6-7) To je razsvetljujoče razodetje: mi smo prejemniki pozornosti, Božje skrbi od začetka stvarstva! (prim. Ps 8,5) Potem pa je *skrb* postala življenjski slog, lasten vsakemu apostolu/učencu. (Nekoč so župniku rekli tudi *kurat* (iz cerkvene latinščine *curatus*, "opremljen s skrbjo za duše").

V prvem Pavlovem pismu za skupnost, ki jo je sam ustanovil, najdemo govor o skrbi s sklicevanjem na starše. Apostol je kot ljubezniva in ljubeča mati, kot oče, ki zna po potrebi in spodbujati in opogumljati.

“Tudi nismo iskali slave pri ljudeh, ne pri vas ne pri drugih, ⁷ čeprav bi lahko uveljavili svoj ugled kot Kristusovi apostoli, ampak smo nastopali med vami z vso ljubeznivostjo. S prav takšno toplino, s kakršno mati **skrbi** za svoje otroke, ⁸ hoteli smo vam dati ne samo Božji evangelij, ampak tudi svoje življenje, in sicer zato, ker ste se nam priljubili.

9 Saj se spominjate, bratje, kako smo se trudili in kako smo garali: ko smo vam oznanjevali Božji evangelij, smo noč in dan delali, da ne bi bili komu izmed vas v breme. 10 Vi ste priče in Bog je priča, kako sveto, pravično in neoporečno smo se vèdli do vas, ki ste verovali. 11 Tudi veste, kako smo vsakogar izmed vas kakor oče svoje otroke 12 opominjali, spodbujali in rotili, da živite tako, kakor se spodobi pred Bogom, ki vas kliče v svoje kraljestvo in v svojo slavo.” (1Tes 2,6-12).

V evangelijih nam je predvsem Jezus predstavljen kot izvajalec tisoč odtenkov skrbi za vsakogar. Ve, kako se srečati in poslušati ter spremljati ljudi posamezno (Petra, Samarijanko, Zaheja, Nikodema ...), pa tudi skupine (dvanajstere, dvainsedemdesete, otroke) in skupinice (kot so "Peter, Jakob in Janez"). Ve, kako biti prijatelj, zna gojiti potrpežljivost, kakor tudi stresti tiste, ki imajo otrdelo srce, kot so pisarji in farizeji. Predvsem je pristen lepi/dobri pastir (Jn 10,11), ki da lastno življenje za svoje ovce in ve, kako biti dostopen ter zna srečevati in ozdraviti bolne, slepe, šepave, gobavce, hrome ... in zakrknjene grešnike, tako da jim daje živež, ki ga sleherni od njih potrebuje. On skrbi predvsem za tiste, ki so v grehu ... vendar pa njegovo sočutje doseže vse, ki jih prizadeva katera koli vrsta dolgotrajne okvare. (prim. Mt 4,23-25)

Morebiti nekateri niso izkusili občutka, da jih Gospod ljubi, da skrbi zanje, nemara preko bratov, (to smo mi), ki so tako nepopolni. Morda veliko otrok in mladih še ni doživelo povečanje človeškosti v skrbi za nekoga (poleg vprašanj in navora). Toda prav to me spodbuja, da okužim druge, da bodrim druge, da jih vključim v ta Božji načrt za vse nas, ki smo ranljivi in predmet skrbi.

III. POGlavJE

“**POSkrBI ZANJ**” (Lk 10, 35)

V priliki o usmiljenem Samarijanu (prim. Lk 10,25-37) najdemo vse glagole za skrb, do vpletenosti, kar postane velelnik: “Poskrbi zanj!” (Lk 10,35). To priliko je papež Frančišek tolmačil v encikliki *Vsi smo bratje*, ki jo priporočam v branje. Iz nje spoznamo Jezusa in njegovo skrb za vsakega izmed nas. To so strani, ki nam omogočajo, da v zvezi s skrbjo znova pridobimo pristni evangeljski način delovanja. Posredujem nekaj razmišljanj.

Ko se soočamo z ranjenim moškim, ki so ga razbojniki pustili na tleh, in vidimo duhovnika in levita, ki nadaljujeta pot, ter Samarijana, ki se ustavi in ranjenca oceni, da je vreden, da mu podari svoj čas, se moramo vprašati:

“V kom se prepoznaš? To je trdo, neposredno in odločilno vprašanje. Komu si podoben? Priznati moramo, da nas obdaja skušnjava, naj nam ne bo mar za druge, zlasti pa ne za najšibkejše. Priznajmo, z mnogih zornih kotov smo zrasli, vendar smo nepismeni pri spremljanju in podpiranju najbolj krhkih in šibkih članov naših razvitih družb ter pri skrbi zanje. Navadili smo se, da obrnemo pogled, da gremo mimo, da spregledamo stanje, dokler se nas neposredno ne tiče.” (Vsi smo bratje 64).

“Življenje vsakega izmed nas je povezano z bivanjem drugega; življenje ni čas, ki mineva, temveč čas srečevanj.” (Vsi smo bratje 66).

“Spričo tolike bridkosti in tolikerih ran je edini možni izhod biti podobni usmiljenemu Samarijanu. Vsaka druga izbira vodi ali v družbo razbojnikov ali tistih, ki hodijo mimo, ne da bi čutili

usmiljenje do ranjenega in trpečega človeka na cesti.” (Vsi smo bratje 67)

“Ko smo enkrat na poti, se neizogibno srečamo z ranjenim človekom. Danes je vedno več ranjenih. Vključenost in izključenost tistega, ki trpi na poti, opredeljuje vse ekonomske, politične, socialne in religiozne načrte. Vsak dan stojimo pred izbiro, ali naj posnemamo usmiljenega Samarijana ali neprizadete popotnike, ki se mu izognejo v velikem loku. In če razširimo pogled na našo zgodovino in svet kot celoto, smo ali smo bili vsi kakor ti ljudje: v vsakem izmed nas je nekaj ranjenca, nekaj razbojnika, nekaj onega, ki se na daleč izogiba, in nekaj usmiljenega Samarijana.” (Vsi smo bratje 69)

“Preprosto obstajata le dve vrsti ljudi: tisti, ki vzamejo bolečino nase, in oni, ki se ji izognejo; tisti, ki se sklonijo nad padlega človeka, in oni, ki pogledajo proč ter pospešijo korak. (Vsi smo bratje 70)

“Duhovnik in levit. To je vredno posebne pripombe: kaže, da samo dejstvo, da veruješ v Boga in ga čistiš, še ne zagotavlja, da živiš tako, kot je Bogu po volji.” (Vsi smo bratje 74)

“Cestni roparji” si navadno za tajne zaveznike izbirajo tiste, ki “gredo po cesti in gledajo stran” ... S prevaro, da ‘gre vse po zlu’ se ujemata trditev ‘nihče ne more popraviti stvari’ in vprašanje ‘kaj pa lahko storim jaz?’. Tako se hranita razočaranje in brezup, to pa ne krepí niti solidarnosti niti velikodušnosti. Ko ljudstvu vzamemo pogum, se sklence popoln začaran krog: tako deluje nevidna režimska diktatura resnično prikritih koristi, ki se je polastila virov in sposobnosti za oblikovanje lastnega mnjenja in mišljenja” (Vsi smo bratje 75).

Vabim vas sedaj, da preberete glagole v zvezi s skrbjo, ki se nahajajo v priliki o usmiljenem Samarijanu (Lk 10,30-35) in jih prevzamete v lastno življenje kot znamenja za “kulturo skrbi”, ki velja bodisi za

posameznike kot za naše skupnosti. Velja tako za “duhovno skrb” kot za skrb do tistega, ki potrebuje materialno pomoč. Gre za način življenja in odnosov:

*ko je šel mimo njega
je videl
se mu je zasmilil
stopil je k njemu
zlil olja in vina na njegove rane in jih obvezal
posadil ga je na svoje živinče
ga peljal v gostišče
poskrbel zanj
vzel dva denarja in ju dal gostilničarju
rekoč: »Poskrbi zanj in kar boš več porabil, ti bom nazaj grede
povrnil.»*

Leon XIV. je pripomnil: “Življenje pa sestavljajo srečanja in pri teh srečanjih se izkažemo za to, kar smo. Znajdemo se pred drugim, pred njegovo krhkostjo in šibkostjo in se lahko odločimo, kaj storiti: **poskrbeti zanj ali se pretvarjati, da nič ni**. Duhovnik in levit gresta po isti poti. To sta osebi, ki služita v Jeruzalemskem templju, ki bivata v posvečenem prostoru. Pa vendar izvajanje verskih obredov še ne vodi samodejno v sočutje. Pravzaprav je sočutje bolj vprašanje človečnosti kot pa versko vprašanje! Preden smo verniki, smo poklicani, da smo človeški.” (Avdienza, 28.5.2025) “Danes smo potrebni **revolucije ljubezni**. Danes je cesta, ki se iz Jeruzalema spušča proti Jerihi, mestu, ki leži pod gladino morja, pot, ki jo prehodijo vsi tisti, ki se pogrezajo v bolečino, v trpljenje in v revščino; to je pot mnogih ljudi, ki jih bremenijo težave ali so jih ranile življenjske okoliščine; to je pot vseh tistih, ki 'se spuščajo navzdol', dokler se ne izgubijo in se dotaknejo dna; to je tudi pot številnih ljudstev, ki so jim vse odvzeli, jih okradli in izropali, ki so žrtve zatiranja političnih sistemov, gospodarstva, ki

jih poganja v revščino, vojne, ki uničuje njihove sanje in njihova življenja.” (Homilija, 13.7.2025).

IV. POGlavJE

TO BO ZA VAS SPOMENICA

V svetopisemskem jeziku se pogosto vrača pojem "spomenice", ki ni preprost simbolni predmet, ni le "spominek" s turističnega potovanja. Na nek način napoveduje zakramentalni jezik in aktivira izkušnjo, ki povezuje - torej ustvari vez -, ki presega misli in domišljijo. Postavljeni smo v tisto razmerje, ki presega ovire časa, ki posodablja srečanje z Bogom in dela njegovo odrešilno delovanje prisotno.

Hebrejska Velika noč je takole predstavljena: "Ta dan naj vam bo v spomin in praznujte ga kot Gospodov praznik; iz roda v rod ga praznujte kot večni zakon!" (2 Mz 12,14). Spomenic pa je mnogotero, gre za predmete, izkušnje, prakse, ki v bogoslužju spajajo čas z večnostjo.

Izraz "*zikkarôn*", "spomenica" najdemo v Stari zavezi 24 krat. V svoji osnovi ima ta beseda glagol *zakar*, spominjati se, ki je za Sveto pismo zelo pomemben, in ga odkrijemo 288 krat.

Navajam poljudno stran razmišljanja kardinala Gianfranca Ravasija:

"Zanimivo je, da se v italijanščini ta izraz nanaša na "cor/cuore"/srce: spominjati se je torej "na novo prinesiti v srce", s tem, da obudi preteklost v spominu.

No, v svetopisemskem konceptu je "spomenica" še nekaj močnejšega in intenzivnejšega in se prepleta z bogoslužjem in njegovo učinkovitostjo: kaže na Božje odrešitveno dejanje, ki se je zaključilo v preteklosti, njegov učinek in njegova prisotnost pa trajata v času, torej tudi v sedanjosti, in celo pogledujeta v prihodnost. Zgled za to je prav praznovanje Pashe, kot spomina na starodavni dogodek osvoboditve iz egiptčanskega suženjstva, ki se vsako leto ponavlja, **ker Bog svojemu ljudstvu še naprej zagotavlja dar svobode.**

Podobno vrednost ima Kristusova Velika noč. V tem primeru je obred **evharistija, zaradi katere sta Jezusova smrt in vstajenje prisotna in učinkovita.** Niso zastonj zaznamovale zadnjo večerjo te njegove besede: «To je moje telo, ki se daje za vas; delajte to v moj spomin ... Ta kelih je nova zaveza v moji krvi; Kolikorkrat boste pili, delajte to v moj spomin» (*Lk* 22,19; *1Kor* 11,25). "Spomenica" se zato zelo razlikuje od blede domoljubne spominske svečanosti ali civilnega in družinskega obreda, ki ga morda zaznamuje nostalgija po dogodkih ali ljudeh, ki so zdaj pokopani v prahu preteklosti. Svetopisemski «spomin» je prisotnost, **je večnost, ki prodira skozi čas, kar pa je večno, ne zbledi in ne ugasne.** Prav zaradi tega je svetopisemska molitev «spominjanje davnih let... spominjanje Gospodovih del, spominjanje njegovih nekdanjih čudežev» (*Ps* 77,6.12), v gotovosti, da še vedno delujejo in znova dajejo odrešenje in milost."

Navkljub dolžnim razlikam do evharistije mi *spomenica*, ki je kultura skrbi, omogoča srečanje s Kristusom, prisotnem v bratu in sestrki, ki sta vedno ranjena in potrebna ljubezni.

Vendar začnem takoj razmišljati, da je treba kulturo skrbi ločiti od naivne dobrodelnosti in sentimentalizma, ta je to dvojje nemara blizu še drugim sebičnim in protislovnim vedenjem, ki se v življenju postavijo človeku nasproti.

Leon XIV. tako zaključi svoje tolmačenje prilike o usmiljenem Samarijanu: “Kdaj bomo tudi mi sposobni prekiniti svoje potovanje in biti sočutni? Kdaj bomo dojeli, da tisti ranjeni človek ob cesti predstavlja slehernega od nas. Takrat bo **spomin** na vse trenutke, ko se je Jezus ustavil, da bi poskrbel za nas, naredil, da bomo bolj sposobni sočutja.” (Avdienza 28. maja 2025).

Kultura skrbi ni za vernika samo človekoljubno dejanje, pač pa postane “**spomenica**”: omogoča mi, da ponovno spravim v tek zavest o skrbi, ki jo ima Gospod do mene, za moje rane, moje slabosti, moje bolno srce. Njegova skrb je dragoceno zdravilo, ki me nenehno vzdržuje pri zdravju in mi omogoča, da vzpostavim nove, okrepljene odnose. To je milost njegove ljubezni. Ljubi me do skrajnosti, do križa. V kulturi skrbi –, ki jo razumem kot pristno “ljubezen do bližnjega”, pristno človeško ljubezen v vseh različicah in z značilnostmi, ki jo delajo drugačno - doživljam drugo plat medalje. Ta nosi s seboj ljubezen, ki jo Bog hrani zame, in moj odgovor, da ga ljubim tako, da skrbim za brate in sestre. Na tak način izkusim Božjo ljubezen do sebe in izkusim to, kar je napovedal Izaija: sem v Božjem srcu. On pa zame pretirava, kot to počnejo zaljubljeni: zame odda Egipt, Etiopijo in Sebo.

*Nikar se ne boj, saj sem te odkupil,
poklical sem te po imenu: moj si!*

² *Ko pojdeš čez vodo, bom s teboj,
reke te ne poplavijo,
ko pojdeš skozi ogenj, ne zgoriš
in plamen te ne bo ožgal.*

³ *Saj sem jaz, Gospod, tvoj Bog,
Sveti Izraelov, tvoj rešitelj.
Kot odkupnino zate dam Egipt,
Etiopijo*

in Sebo v zamenjavo zate.

⁴ *Ker si dragocen v mojih očeh,
si vreden spoštovanja in te ljubim,
dam ljudi v zamenjo zate
in ljudstva v zamenjo za tvoje življenje.*

⁵ *Ne boj se, saj sem jaz s teboj ... (Iz 43, 1-5).*

V kulturi skrbi se poživi moj odnos do Boga in se torej skrb ne zapre v psihološko in skrbstveno tehniko.

Mogoče se zdi, da je govoriti o kulturi skrbi kot o “spomenici” nekaj pretiranega. Po pravici povedano pa je prav Jezus to uveljavil s sporočilom: «Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.» (Mt 25,40)

Od tod tudi strog opomin, da je brezbriznost do naporov bližnjega tudi neuspešna in kriva uresničitev srečanja z Gospodom: «Resnično, povem vam: vse, kar niste storili enemu od teh najmanjših, tudi meni niste storili.» (Mt 25,45)

V. POGlavJE

ZA KOGA SKRBIŠ?

Benedikt XVI. je čudovito povzel te misli: “Prilika o usmiljenem Samarijanu (prim. Lk 10, 25-37) vodi predvsem v dve pomembni pojasnili. Medtem ko se je pojem ‘bližnji’ do takrat nanašal v bistvu na sonarodnjake in na tujce, ki so se naselili v deželi Izrael in torej na solidarnostno skupnost neke države in ljudstva, je zdaj ta omejitev ukinjena. Kdor me potrebuje in mu lahko pomagam, je moj

bližnji. Pojem bližnjega se posploši, vendar ostane konkreten. Kljub temu, da se razširi na vse ljudi, se ne skrči v izraz splošne in abstraktne ljubezni, ki sama po sebi ni zelo zahtevna, vendar terja od mene tukaj in sedaj mojo praktično zavzetost. Naloga Cerkve je vedno na novo tolmačiti povezavo med oddaljenostjo in bližino glede na praktično življenje njenih članov.” (*Deus caritas est* 15).

Kanadska znanstvenica Jennifer Nedelnsky, docentka, ki je postala zaslužna profesorica prava na univerzi v Torontu (Kanada) in je preučevala filozofijo in politične vede, meni, da osebe, ki jo srečaš, ne smeš vprašati, kaj dela, pač pa za koga skrbi. V knjigi *Part-Time for All: A Care Manifesto*, (2025), ki ga je napisala s Tomom Mallesonom, predlaga, da bi se delovni časi skrajšali, da bi se vsi lahko posvetili dejavnosti skrbi za nekoga. Vse odrasle osebe, sposobne za delo bi morale delati (plačano delo) od 12 do 30 ur na teden (največ), da bi jim ostal čas (neplačan) za skrb za druge (od 12 do 30 tedenskih ur). V družbi, v kateri je skrb za otroke, ostarele in bolnike pogosto prepuščena ženskam in je nezadostno plačana, zahteva spremembo prakse, preobrazbo življenja in dela. Očitno je predvsem potrebna kulturna preobrazba, šele tej bi lahko sledila zakonska sprememba. Ponovno je treba oceniti dejavnosti oskrbe in pa nasprotovati tistim, ki ne najdejo časa za druge. Zahteva to korenito spremembo, zaradi katere ni vreden zadrege in neodobravanja le odrasel in usposobljen moški, ki ni nikoli delal, pač pa tudi tisti-tista, ki ne najde časa za eno od raznolikih priložnosti, ki jim pravimo "dejavnosti oskrbe". Gre za razmerja, ki gradijo osebne vezi v vzajemnosti, ki vsem izboljša kakovost življenja. Ne gre le za moralističen "delati dobro", pač pa za to, da oblikujemo način, kako se dvigniti iz depresivnega stresa, ki nas mnogo dni vodi v slabo voljo. Pa tudi zato, da omejimo krivično neenakost, zaradi katere so danes mnoge ženske, (ker gre še vedno večinoma za ženske), vključene v slabo plačana in neustrezno cenjena

delovna mesta. In še za to, da najdemo izhod iz demografske zime, ker so pač otroci tisti, ki predstavljajo oviro za kariero.

Prevrednotenje skrbi za nekoga je kulturni proces, ki zahteva domišljijo in inteligenco v medgeneracijskih odnosih, novo zamisel o bolj trajnostnemu gospodarstvu in predvsem take človeške odnose, ki nas bodo rešili suženjstva gospodarske učinkovitosti. To ni mesto, kjer bi lahko razširjali ta obzorja. Dovolj mi je bilo zarisati pot upanja, na kateri ne bodo poniževali človeških odnosov družbeno-gospodarski vzorci, ki nam jemljejo veselje do srečanja, radost biti skupaj, željo po vzajemni podpori v različnih življenjskih obdobjih. To je tudi čas, ki smo si ga vzeli za zabavo, za radostno in zastoj medsebojno srečanje in tudi za srečanje z Bogom. Skrb in brezplačnost se vzajemno podpirata.

Očitno je, da je kultura skrbi spomenica ... to razmišljanje ima temelje, ki segajo veliko dlje od provokacije Jennifer Nedelsky ali od prenove in reorganizacije dela, skrbi in torej praznovanj. Tukaj smo poklicani za priznanje, da gre naša vez z Bogom skozi čas in kako znamo s tem časom upravljati v medosebnih odnosih, na delu in tudi na zabavi, ki nam je dana, da proslavimo Božjo skrivnost in njegovo ljubezen do nas.

Pogosto smo talci časa, ki je zaprt med delovno storilnostjo in individualističnimi dosežki, (v katere so nas zasušnile sodobne potrošniške mode).

“Za koga skrbiš?”, je vprašanje, ki nas osvobodi individualistične tesnobe: kariere, dobička, individualnega blagostanja. Drugim preti grožnja, da bodo v funkciji mojega zasebnega interesa: pri tej shemi so drugi vključeni v organizacijo, le da bi lahko prišel na površje moj narcistični jaz. Tudi odnosom v paru ali starševskim odnosom preti, da bodo v funkciji individualistične zadovoljitve. Iz tega pa izhaja

samo tesnoba, strah, da sem tudi jaz le zobato kolesce za pogon osebne koristi in zadovoljitve drugega/druge.

“Za koga skrbiš?” je vprašanje, ki te spodbudi, da stopiš iz sebe, da presežeš samega sebe ... in da torej narediš prostor Bogu, ki te kliče k temu, da ljubiš ... preko slehernega lahkega in nagonskega redukcionizma. Ljubiti kot Kristus, tako da skrbimo za nekoga, do mere, da damo svoje življenje ... v zaželeni vzajemnosti, vendar v vsakem primeru tako, da spoštujemo svobodo drugega in se izognemo temu, da bi vse stlačili v svoja lastna pričakovanja. Ta slog prinaša s seboj globoko veselje in ga ne smemo zamenjavati s samovšečnostjo, kaj šele s sebičnostjo, ampak je pristen izraz te brezplačne ljubezni. “Ker je Kristus odraz sočutnega Boga, pomeni verjeti vanj in mu kot učenci slediti, se pustiti preobraziti, da bomo lahko tudi mi imeli njemu lastne občutke: srce, ki je sočutno, pogled, ki vidi in ne gre mimo, roki, ki priskočita na pomoč in zdravita rane, močna ramena, ki prevzamejo nase breme tistega, ki je potreben.” (Leon XIV., Homilija 13.7.2025)

VI. POGlavJE

VZGAJATI K SLOVNICI ODNOSOV IN SKRBNOSTI

Zdi se, da je danes veliko bolj razširjena sposobnost skrbeti za hišnega ljubljence kot pa prevzeti skrb za druge ljudi, vzajemno skrbeti drug za drugega. Kakor da bi zaradi negativnega salda med zavzetostjo in zadovoljstvom v skrbi za ljudi izgubili pogum. Morebiti je tudi to učinek potrošniške miselnosti, vendar je gotovo, da nas izogibanje "skrbi, ki zahteva napor" razčloveči. Otopi našo občutljivost, nas odvadi dialoga. **Preti nam nevarnost, da bomo izgubili osnovno**

"slovnico" odnosov, ki jo sestavljajo poslušanje, potrpežljivost, besede, sposobne podpore, pa tudi sprejemanje bližnjega, ki se izkaže za drugačnega od naših pričakovanj. Naši medsebojni odnosi so pogosto polni agresije, nasilja, oblastnosti (pomislimo na femicide) ali obratno: znajdemo se sami, v brezupnem individualizmu. Osamljenost in strah pred samoto sta veliki stiski našega časa.

Pogosto polnimo naše otroke s profesionalnimi treningi, športom, igrivimi aktivnostmi ... ki jim ne pomagajo *uživati* v dejavnostih skrbi za drugega (vključno z medgeneracijskimi dejavnostmi: bodisi z malčki kot z ostarelimi), v katerih bi lahko odigrali glavno vlogo. Tudi igra je postala pristojnost elektronike ali prvenstev, pri katerih manjka možnost brezplačnega igranja in postavljanja pravil, časov in ekip: to se pravi manjka možnost učenja vzpostavljanja odnosov, tudi z urejanjem majhnih konfliktov. Tako ugotovimo, da so otroci in mladostniki v medsebojnih odnosih pod stresom, prestrašeni in nepismeni. Potrebne so jim izkušnje, kako si pomagati pri preoblikovanju velikih vprašanj življenja **znotraj odnosov** in se naučiti tiste abecede, s katero bi razvozlati, kdo smo, izkušnje, pri katerih bi delili med seboj, kar so razumeli in tisto, česar še niso dojeli.

Ne bi želel, da me razumete narobe: tudi meni so všeč psi in mačke. Vendar ne morejo nadomestiti čustvenih in eksistencialnih odnosov, ki nas ljudi vežejo med seboj - s prebliski intimnosti - in v katerih skušamo zaslediti smisel v življenju. "Radosti in upanja, žalost in tesnoba današnjih ljudi, zlasti revežev in vseh trpečih, so tudi radosti in upanja, žalost in tesnoba Kristusovih učencev in nič pristno človeškega ni, kar ne bi odmevalo v njihovem srcu." (Gaudium et Spes, 1)

Rastemo kot človek in živimo kot človek v dialogu in v medsebojni skrbi za pozornost do naših strahov in upanja. Tudi ob sprejemanju majhnih porazov, frustracij in celo notranje svetlobe (zadovoljstva) in

odbleskov sreče. Tudi Bog se tukaj prikaže in razkrije. Zdravi naše rane. In, ne da bi se tega zavedeli, zdravi preko nas rane tistih, ki so v naši bližini.

Kljub temu, da smo vsi mi naslovniki pozorne skrbi, že od začetka življenja, sami nismo sposobni skrbeti za drugega, če nas nihče ne spremlja pri vzgojnih procesih, kjer se korak za korakom vzpenjamo v zapletenost odnosov in se naučimo slovnice, ki nas dela plodne, zanesljive in sposobne upanja. To pa nas pooblašča, da izpostavimo svoje življenje do mere, da iz njega naredimo dar ljubezni. Le na ta način se lahko želja po ljubezni znova pojavi tam, kjer cilj ni zadovoljstvo, ampak tisti odnos, v katerem skrbimo za drugega, v mešanici vzajemnosti, nepredvidljivosti in nesorazmerja, ki ga prinaša vsako medsebojno razmerje.

Mislim, da bi to lahko bile predpostavke za življenje v dvoje, ki temelji na pravi ljubezni in tudi kot vedra priprava na očetovstvo/materinstvo. Opazovati, kako Jezus živi ljubezen, nas vernike spodbuja, da se vzgajamo k cilju, da postanemo njegovi učenci tudi v ljubezni in torej v skrbi drug za drugega.

Sporočilo za Dan življenja 2025 je opozarjalo na ta vidik:

“V naši državi, kakor v mnogih drugih državah na Zahodu in v svetu se število rojstev že leta nenehno zmanjšuje, kar povzroča zaskrbljenost za dolgoročne družbene in gospodarske posledice; nekatere raziskave beležijo tudi opazen padec želje po očetovstvu in materinstvu v mladih generacijah, ki si očitno predstavljajo svojo prihodnost v dvoje, ne glede na rojstvo otrok. Druge raziskave odkrivajo zaskrbljujoč proces ‘nadomeščanja’: skokovito povečanje števila hišnih ljubljencev, ki zahtevajo delo in ekonomske vire in jih včasih pari doživljajo kot čustveni nadomestek, ki pa je v resnici zelo poenostavljen glede na neprimerljivo vrednost odnosa z otroki.

Vse to je predvsem posledica globokega pomanjkanja zaupanja, ki predstavlja temeljno sestavino za razvoj osebe in skupnosti; prevladujeta namreč tesnoba v zvezi s prihodnostjo in nezaupanje do ljudi in institucij. 'Izguba želje po posredovanju življenja' pa ima še druge vzroke: 'divje ritme življenja, strahove v zvezi s prihodnostjo, pomanjkanje gotovosti v delovnem okolju in ustrezne socialne zaščite, družbene modele, ki jih usmerja iskanje dobička, namesto skrb za medsebojne odnose.' (Francišek, *Spes non confundit* 9)".

"Želja mladih, da bi rodili nove sinove in hčere kot sad plodnosti njihove ljubezni, pomeni prihodnost za vsako družbo in je vprašanje upanja: od upanja je odvisna in poraja upanje." (*prav tam*)

Upanje, to smo velikokrat slišali ob jubileju, je Jezus in njegova skrb za nas. On je vrata upanja, temelj upanja. Ali se morebiti ne dogaja, da žalost, številni strahovi, ki nas vklepajo v pomanjkanje upanja gredo z roko v roki z izgubo osebne vezi z Jezusom? Z izgubo skrbi za svoje duhovno življenje?

VII. POGlavJE

ŠTEVILNI OBRAZI SKRBI

Govori se, da je znano ameriško antropologinjo Margaret Mead (1901-1978) neki študent vprašal, katero je bilo prvo znamenje civilizacije. Ona je vprašanje posredovala ostalim svojim študentom, ki so skoraj vsi govorili o raznem orodju (o izbrušenih kamnih za primitivne nože ali puščice, ali o kamnih, predelanih v mlinski kamen ali o glinenih posodah ...). Drugi so omenjali primitivne rezbarije po skalah. Ona pa je razložila, da je bilo prvo znamenje civilizacije

odkritje zlomljene stegnenice, ki se je pozdravila. Poudarila je, da nobena žival ne more preživeti toliko časa, da bi se kost imela priložnost zaceliti: ne more priti do reke, da bi pila, ne more si priskrbeti hrane, ne more se braniti pred plenilci. Meadova je trdila, da je prvo civilizacijsko dejanje prav dolgotrajna oskrba ranjenca, bolnika.

Tukaj tolmačim “skrb” kot kodo, ki odpira številne raziskave kakor ključ, ki odpira številna vrata. Nekaj tega smo že bežno videli. Zdaj se bom omejil le na nekatera izhodišča, v obliki poti, ki so bile prepuščene iznajdljivosti vsakega posameznika. Kot zemljevid, na katerem lahko vsi odkrijemo samega sebe.

a. Skrbeti za svoje duhovno življenje

Upanje je treba sprejeti in gojiti v srcu, ki se odpira živemu Bogu, ki govori vsakomur. To dimenzijo bomo ponovno preučili, kajti v naši Cerkvi je bila, poleg vprašanj prenosa vere, vzgajanja k veri in skrbi za srečanje z Vstalim, prikazana kot eno bistvenih vprašanj, v najbolj raznolikih oblikah (tudi skozi organe udeležbe, kot sta pastoralni in duhovniški svet).

b. Posvečati skrb prenosu vere novim rodovom

Razmišljanje postaja čedalje bolj zapleteno in razčlenjeno. Najprej je treba opomniti, da je to prednostna naloga staršev in vse družine. Potem pa tudi celotne krščanske skupnosti.

Danes je čutiti veliko potrebo po uglednih odraslih za pričevanje žive vere. Bolj kot učiteljev (torej ljudi, ki posredujejo abstrakten nauk, ki pa nima topline doživetega, niti ne pooseblja našega človeškega dogajanja) smo potrebni pričevalcev ali raje učiteljev, ki bi bili pristne priče. Tega nas je naučil že Pavel VI..

Naposled pa je treba osvežiti poti vere: od uvajanja v krščanstvo, do po-birmanskega obdobja, do nove vodilne vloge mladih pri pripravi dejavnosti, ki so jim namenjene, in pri predlogih zanje. Prav pri tem smo kot Cerkev in kot družine poklicani, da se vprašamo o svojih vzgojnih neuspehih. Ali pa moramo morda znova poslušati evangelij, se znova ozreti k Jezusu, da ne bi zapadli v jalove (samo) obtožbe.

c. Posvečati skrb družinskim odnosom

Upanja se navzamemo ob skrbi, ki jo imamo drug za drugega, zato, da bi se povečale naša svoboda in naše izbire. Zagotovo si kot Cerkev še vedno želimo nadaljevati s sprejemanjem, spremljanjem, ločevanjem in vključevanjem ljudi, ki se znajdejo v prizadetih zakonskih razmerah. Toda pogled se odločno upre v vsak par, da bi ga utrdil v zakonski zvezi, da bi podprl življenje milosti, ki nenehno izhaja iz zakramenta zakonske zveze. Prva naloga vsakega para je skrbeti za svoj par! Z vlaganjem časa in energije.

Potem se je seveda treba odpreti rodnosti in torej skrbi za otroke. V družini se naučimo skrbeti drug za drugega, najprej iz izkušnje, da nekdo skrbi za nas, da smo deležni pozornosti, naklonjenosti, vsakodnevnih skrbnosti in za to ne plačujemo. Na žalost se včasih kopičijo tudi rane, zaradi tega, ker smo zanemarjeni in izkusimo različne stopnje zapuščenosti in nasilja, kar nam nato zaznamuje celotno življenje.

Abecede skrbi se naučimo v družini. Usposabljanje za skrb do krhkih in ranljivih (otrok, ostarelih, nemočnih, bolnih, pa tudi različnih napornih življenjskih faz, ki izmenjujejo strahove in neuspehe z načrtovanjem in razburljivimi uspehi) ne zahteva receptov, ampak pridobivanje slogov, metod, vrlin,

tovarištva ... sposobnosti poslušanja, zaznavanja in sposobnosti biti ustvarjalci zavezništev. Ne gre za to, da bi se spustili v način skrbništva (kako škodljiv je zaščitniški odnos staršev, ki otrokom preprečuje, da bi rasli in prevzemali svoje odgovornosti), temveč za doživljanje razmerja skrbi, ki nas dela odgovorne: ki zahteva pozornost bodisi za materialne potrebe kot za vprašanja in želje, ki prebivajo v duši vsakega izmed nas, vse dotlej, dokler ne odigramo glavne vloge v lastni svobodi in torej v lastnem osebnem odgovoru na Božjo ljubezen.

d. Posvečati skrb Cerkev

Upanje zasledujemo skupaj (sinodalnost) in se kaže kot pot soudeležbe v živi Cerkvi in stalnem poslanstvu. Vsi smo poklicani, da ponovno zaženemo udeležbena telesa z napotki, ki jih bosta dala italijanska Cerkev in nauk Leona XIV., da bi se ponovno prevzela navodila za sinodalno pot misijske Cerkve.

Včasih je naš pogled nostalgичen in razmišljamo o času, ko so bile cerkve polne in je bila v semeniščih gneča. Sinodalna pot nas je spravila z našim položajem v tej zgodbi in s potrebo po tem, da v njej živimo kot kvas v testu, kot sol, ki daje okus, kot luč, ki ve, da je samo odblesk Kristusa, ker je samo On *Lumen gentium*, luč ljudstev.

Danes so naše skupnosti skrčene v manjšine. Sicer manjšine, toda - bi rekel Benedikt XVI. - "kreativne manjšine", torej manjšine, ki se odločijo, da ne bodo prevzele niti depresivnega niti agresivnega načina bivanja. Slog, ki ga je treba nenehno posnemati, je Kristusov slog, njegov evangeljski pogum in njegovo božansko usmiljenje. Tako si lahko prizadevamo, da bomo "rodne skupnosti", zaskrbljeni ne toliko, da bi nekaj

šteli in se preštevali, pač pa da bi zbirali sadove Svetega Duha in sejali upanje, osvobojeni strahu, da smo v manjšini in šibki.

V zadnjih letih smo izkusili biti Cerkev, ki je blizu ljudi, Cerkev v izhodu, bolj misijonarska Cerkev v slogu Kristusove bližine. To so poti, po katerih bomo še naprej hodili.

e. **Posvečati skrb bližnjemu, z začetkom v medsebojnih odnosih: "Poskrbi zanj"**

Če odpremo evangelij, če smo poštene, in na novo pregledamo normalnost naših dni, se zavemo revnih ljudi, ki nas nenehno čakajo na naših ulicah: v Trstu smo skozi sinodalne delavnice v teh letih prejeli prošnje, ki so jih poslali številni ljudje v najrazličnejših okoliščinah. S temi izzivi se moramo soočiti v zavesti, da je antropološka vizija, ki izhaja iz Kristusa, "bistveno orodje pastoralnega ločevanja. Brez živahnega razmišljanja o človeku - v njegovi telesnosti, v njegovi ranljivosti, v njegovi žeji po neskončnem in sposobnosti povezovanja - se etika zmanjša na zakonik in veri preti nevarnost, da bo postala prazna." (Leon XIV., Govor italijanskim škofom, 17. junija 2025).

- Predvsem tudi v našem okolju živi veliko **ostarelih in bolnih** ljudi, ki pogosto trpijo zaradi samote in materialne ter eksistencialne revščine. Tudi ponovna uvedba izrednih delilcev obhajila je izbira, da bi v vsaki župniji imeli ljudi, ki hodijo po domovih, da bi prinesli človeško bližino in tudi - za tiste, ki dojemajo to lepoto - skrivnost evharističnega obhajila. Tudi kapilarnost naših župnij pomeni razpoložljivost za srečanje, da se povrne prostor sproščenim odnosom in druženju, ki poziva k obrambi prostora in časa za ritme življenja ranljivih ljudi. Obstajajo družine in ljudje s kroničnimi boleznimi in prizadetostmi - včasih so zelo

resne in vzbujajo vznemirjajoča vprašanja -, ki prosijo za to, da jim prisluhnemo, za prijateljstvo, za bližino. To je poziv, na katerega želimo odgovoriti skupaj. Ne zapuščajmo tistega, ki se mu zastavljajo težka vprašanja. Tisti pa, ki se slabo počutijo ... naj sprejmejo družbo (čeprav je krhka) bratov in sester, ki bdijo nad njimi in z njimi vpijejo in prosijo Gospoda.

- V Trstu, kot na splošno v zahodnem svetu, nas danes preseneča krhkost naših **otrok in mladine**: pomislimo na tiste, ki jih prevzemajo tesnoba in s težavo obvladana napadalnost, ki se samopoškodujejo, ki trpijo za motnjami hranjenja, za samoto, ki zastavlja vprašanja odraslim osebam ... Poklicani smo postati vplivni odrasli, ki znajo po potrebi potrjevati, ki vedo, kako biti spoštljivi pri poslušanju in razumevanju, kakor tudi pri vzbujanju čuta odgovornosti. Poklicani smo tudi k sodelovanju s šolami, z vsemi trenutnimi vzgojnimi stvarnostmi v družbi in z ustanovami, vendar vedno z izhodiščem iz posebnosti, ki nas označuje: spoznanje, da srca otrok in mladih prežemajo eksistencialna in duhovna vprašanja. Iz tega izvirajo tudi naši posebni predlogi govorcev, združenj in gibanj, ki si z vzgojnimi in združevalnimi projekti prizadevamo razumeti njihove skrbi in njihove želje. Izziv je, da imajo otroci in mladina pomembno vlogo in niso le uporabniki.

- Potem je tu kronično trpljenje migrantov, zlasti tistih z balkanske poti, ki nas mora delati zaveznike številnih ljudi dobre volje in ustanov, da bi dali konkretne odgovore mnogim moškim, ženskam in družinam, ki jim preti nevarnost, da bodo talci kriminala in vremenskih razmer. Caritas vse nagovarja, da bi postali soodgovorni v tej skrbi in v tej ustvarjalni dobrodelnosti, ki je pripeljala do

odpiranja prenočitvenih prostorov in solidarnostne čakalnice. Za podporo teh pobud so potrebni še drugi prostovoljci, pa tudi večja velikodušnost.

- Rekli smo že, da obstajajo - iz najbolj različnih razlogov - **krhke družine**, ki nas prosijo za posebno oskrbo in ustvarjalnost. Ne gre samo za socialno, pač pa tudi za vzgojno in duhovno pomoč. Danes se čedalje bolj zavedamo, - morda nas to prešine nenadoma - da smo vsi izpostavljeni krhkosti. Poklicani smo, da spodbudimo ustanovitve družinskih omrežij konkretnih skupnosti, v katerih se lahko družine medsebojno podpirajo. Cerkev si razlagamo kot "družino družin", kjer se ne združujemo zgolj iz utilitarnih in funkcionalnih razlogov (spremljati otroke na trening), temveč za izdelovanje vzgojnih načrtov tudi ob novih izzivih, ki nam jih vsiljuje čas družbenih medijev in uporaba umetne inteligence. Družinske skupine, družinska omrežja, župnijsko življenje, združenja, skupnosti, prijateljske skupine ... naj nam Sveti Duh pomaga razbrati nove poti, s katerimi si bomo pomagal pri naših odgovornostih.

- O krhkosti našega področja pričajo nenehne podjetniške krize in odhod mnogih naših mladih ljudi (pogosto univerzitetnih diplomirancev) v druge države; zastavlja se zahteva ne le po pogumnem gospodarskem, pač pa tudi po etičnem in kulturnem razmisleku. Demografska zima je še en zelo jasen dejavnik, za katerega še vedno nismo našli ustreznih politik, ki bi podprle mlade družine (vse bolj prisiljene v službo obeh zakoncev, ki imajo močno željo po poklicni uveljavitvi), in tako kulturo, ki bi bila sposobna mladim pokazati razloge, zakaj je smiselno in je vrednota, če so rodovitni. Nagnjenost mladih k starševstvu zahteva

bodisi ustrezne družbene politike bodisi manj individualistično in materialistično kulturo. Tudi pri tem se kot krščanska skupnost ne smemo izogniti pričevanju o smislu, tako s strani tistih, ki so že starši, kot iz povezave med zasebno izbiro in skupnim dobrim, to se pravi med osebno odgovornostjo in blaginjo človeštva ter prihodnostjo lastnega naroda. Mladi starši potrebujejo posebno pozornost in skrb, kar je zelo nujno v okoliščinah, kot so naše, za katere je značilna težnja, da krhke mlade starše pustijo same ali pa valijo krivdo nanje, češ da so nezreli.

Upanje mora biti utelešeno na življenjskih poteh, z izkušnjami, ki nas pozivajo k osebni in skupni odgovornosti. Te, kakor tudi druge teme nas spodbujajo tako k osebni/individualni zavzetosti kot tudi k procesom, ki nas morajo poenotiti v tem, da bomo znali povedati razlog za upanje, ki je v nas. (1Pt 3,15).

f. Posvečati skrb svetu

Pot, ki smo jo prehodili, nas vodi, da razširimo pogled na ves svet . “Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje. Bog namreč svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil.” (Jn 3,16-17)

Upanje je pogled na ves svet in obarva različne oblike gradnje mesta, vključno s politiko. Skrb ni le stvar posameznika, spodbuja tudi k organizaciji skrbi. Včasih nam je težko izraziti "sistemске" kritike in predloge, ker takoj nastopi nevarnost strankarskih polemik. Vendar pa skrbi ne moremo omejiti na individualne izbire. *Socialni teden katoličanov v Italiji*, ki smo ga doživeli v Trstu, nas spodbuja, naj ponovno obnovimo

oblike udeležbe in predelave, iz česar jasno izhaja, da nas epohalni izzivi ne smejo delati sramežljive ali vdane v usodo. Papež Frančišek je takrat dejal: “Ne moremo se zadovoljiti z obrobno ali zasebno vero. To ne pomeni toliko, da nas morajo poslušati, pač pa predvsem, da moramo v javni razpravi pokazati pogum za predloge pravičnosti in miru. Tudi mi imamo nekaj povedati, pa ne zato, da bi branili privilegije. Ne. Mi moramo biti glas, glas, ki razkriva in predlaga v družbi, ki je pogosto brez glasu in v kateri preveč ljudi nima besede” (Frančišek, govor ob *Socialnem tednu katoličanov*, 7. julija 2024). Tema miru (in tragedija tolikih vojn), okoljska kriza, strahovi in priložnosti, ki nam jih zastavlja umetna inteligenca, skrb za tolikšno število ranljivih oseb, ki se počutijo zapuščene ob težkih nepravicih, ki so poleg vojn in okoljskih katastrof izvor migracij, moramo biti čuječi in razsodni. Ideologije niso le izkušnja iz preteklosti. Napotki iz Socialnega tedna katoličanov so zelo aktualni. Leon XIV. nam že pomaga na teh poteh.

VIII. POGlavJE

IZBIRA SKRBI ZA OSEBNO SREČANJE S KRISTUSOM

Leon XIV. je jasno in jedrnato pritegnil pozornost italijanskih škofov z besedami: “Potreben je nov zagon pri oznanjanju in prenosu vere. Gre za to, da postavimo v središče Jezusa Kristusa, in v smeri, ki jo nakazuje *Evangelii gaudium*, pomagamo ljudem doživljati osebni odnos z Njim, da bi odkrili radost evangelija.” (17. junija 2025).

Kulturno in vzgojno okolje, v katerega smo potopljene - tako pluralistično in protislovno, tako individualistično in materialistično - otežuje duhovno življenje, osebni odnos z Bogom. Živimo v tehnološkem in umetnem okolju, kjer smo vsi "zaznamovani", algoritmi pa nas silijo v gojenje svojih interesov in želja, ne da bi se zavedali, kako smo v njih tudi podrejeni. Zdi se celo, da je skrb za duhovno življenje izguba časa: za odrasle so to stvari, ki so bile "nekoč"; za mlade pa izkušnja, ki je niso nikoli imeli.

V sebi imamo toliko vprašanj o smislu, ki bi jih morali obravnavati, poslušati, vendar pa nas velikokrat nekaj zmoti in privede v druge pogovore, o potrošniških izkušnjah, o prijetnih zabavah, ki zameglijo srce in um. Tako se zgodi, da pogosto ne znamo odgovoriti na bistvena življenjska vprašanja, otroci in mladina pa tudi nimajo sposobnih odraslih pričevalcev.

Krščanski predlog je tudi predlog za človeške odnose in slog vedenja med državljani, ne le med verniki v obsegu Cerkve. Vendar bi bilo napačno krščansko vero skržiti v obliko "civilne vere" in izgubiti njen mistični pretok. Naučiti se je treba pospeševati vse, za kar smo odkrili, da je balzam za skupno življenje vseh nas, mesta, tistega, ki veruje in onega, ki se ne opredeljuje za vernega. Toda nepogrešljivo postane vero pospeševati kot osebni odnos z Bogom, pri čemer pride zopet na dan resnica o tem, kaj smo in kaj iščemo: šele takrat bo duhovnost postala temelj vsake osebe, kakor tudi njene etične in politične angažiranosti.

Ta zahteva, ta nujnost izhaja z mnogih strani naše tržaške Cerkve: poklicani smo, da spremljamo moške in ženske, mlade in ostarele, tesnobne najstnike in razočarane osebe vdane v usodo, ljudstvo "osorne prirojene lepote" (*op.prev.*: kot Tržačane označuje pesnik Saba), ki ljubi lepe stvari v mestu, naravo, ki ga obdaja, ki zna biti

zvesto in iskreno in si pod oklepom nezanimanja in brezbrizhnosti želi življenja, polnega prijateljstva, pravičnosti in miru.

Leon XIV, nam je zelo jasno povedal s tem, da je ponovil misli papeža Frančiška: "Največja revščina je ne poznati Boga" (Sporočilo ob Svetovnem dnevu revnih 3, 13. junija 2025). "V času velike razdrobljenosti se je treba vrniti k temeljem naše vere, h kerygmi (*op. prev.*: pomembnemu javnemu oznanilu). To je prva velika obveznost, ki utemeljuje vse ostale: vnesite Kristusa "v žile" človeštva (prim. Apostolska spodbuda *Humanae salutis*, 3), tako da obnovite in med seboj delite apostolsko poslanstvo" (Govor italijanskim škofom, 17. junija 2025)

Poklicani smo k subjektivnemu spremljanju srečanja z Bogom, kar je oseben in občutljiv izziv, ki zahteva spoštovanje in našo pristno duhovnost.

Ne moremo biti spremljevalci, če srečanja z Bogom skrbimo na idejo in nauk (ki sta tudi nepogrešljiva) ali na etične predpise (tudi to je potrebno). Le če smo "duhovne" osebe, ki doživljajo osebno srečanje s skrivnostjo Boga Jezusa Kristusa, lahko spremljamo druge. Izziv je ta: pospremiti na prag srečanja z Bogom mlade in odrasle, ki so nemirni in si zastavljajo vznemirljiva vprašanja (kaj je razlog za bolečino, razlog za tolikšno človeško zlobo, razlog za bolezen in smrt; vprašanja o veselju, ki poganja vse naše delovanje, vprašanje, ali je nekaj zunaj tega življenja in s tem vprašanja o večnem življenju, o polnem življenju).

Ni čarobnih formul, ni enostavnih receptov: ne le v pretekli zgodovini, ampak tudi v današnjem času naše Cerkve obstajajo zelo različne duhovne poti in predlogi. So znak, do kolikšne mere Božji Duh poraja karizme in še vedno skrbi za nas. Kljub temu pa tudi najboljšim karizmam preti nevarnost, da jih bodo okužili nesposljlivi

protagonizmi na osebnih poteh, togost, ki ne upošteva vprašanj in kultur v razvoju.

Tu bi rad posredoval zemljevid, skupek pozornosti, katerim bi se lahko posvečali v izobraževalni nujnosti, ki pritiska na nas: skrbeti za duhovno življenje, da bi vse živeli v odnosu z Gospodom.

Pomislimo na koliko časa (leta in leta) šole, intelektualnega izobraževanja, je potrebno, da postaneš učitelj ali zdravnik; ali koliko časa posvečamo skrbi za svoje telo (treningi, diete, telovadnice ...); koliko prostora dajemo hobiem, družbenim omrežjem, zabavi ... pomislimo, koliko časa posvečajo starši otrokom, da jih vozijo v šolo ali na trening. Koliko pa z njimi govorijo o vrednosti življenja? O skrivnosti trpljenja, o tem, zakaj je tako lepo (in zahtevno) biti starši (in da se to resnično splača)? Koliko časa in koliko kompromisov posvetimo utemeljevanju/osvetlitvi skrivnosti življenja ali soočanju s temo smrti? Ali v pripovedovanju o Božji skrivnosti?

Koliko nam je pomembna skrb za našo vest? Kako malo poudarka dajemo v naši kulturi skrbi za lastno duhovnost! Ob protislovnih potrebah in željah človeškega srca, ob čustvenih neuspehih in vrtinčenju čustev, ob porazih v odnosih, šolskih in poklicnih neuspehih (kar bi se od zunaj zdelo, da je normalno, saj imajo z vsemi nekaj skupnega), dajemo duška divji agresiji, samopoškodbam, ki so pri mladih v velikem porastu, ponavljajočim se tesnobam, patološkim odvisnostim in čedalje bolj razširjenim motnjam v hranjenju.

Kot odrasle osebe in kot Cerkev čutimo v sebi nujnost: pomagati drugim osebno spoznati Božjo skrivnost, živega Boga, ki govori, ki skrbi za nas, kot je to storil svetemu Frančišku s križa svetega Damijana. Ker smo poklicani, naj naučimo druge, da se obrnejo na Boga, da ga sprašujejo in mu zastavljajo najgloblja in najbolj intenzivna vprašanja.

a. Duhovno spremljanje: nekaj načel

Gotovo je duhovno spremljanje stvar duhovnikov, vendar je vsaka odrasla oseba v veri dolžna pomagati drugemu, da se vključi v pustolovščino osebnega dialoga z Bogom. Vera je trden in intenziven odnos z Bogom, vendar je tudi dar, ki ga je treba sprejeti. Temu služimo: pomagati sprejeti dar vere, ki ga Bog razdaja tistim, ki ga iščejo s svobodo duha. Cerkev nam pomaga, da ovrednotimo dolgo duhovno tradicijo, da dojamemo pristni občutek tistega, kar je bilo razodeto v Svetem pismu in je urejeno v veri in razloženo v katekizmu. Toda spremljevalec nadaljuje pot znotraj vprašanj in faz življenja, nato pa ostane na pragu: srečanje z Bogom je sveta zemlja, mesto za intimno poslušanje živega Boga, ki govori, kot tista, na katero je stopil Mojzes, ko se je iz radovednosti približal gorečemu grmu in si je tam moral sezuti sandale (2 Mz 3,5).

Tu dajemo nekaj preprostih navodil. Vendar vas vabim, da pripravite sestanke, kjer se boste soočili z drugimi in drug drugemu pomagali postati verodostojni odrasli pri navajanju razlogov za svojo vero.

• **Jezus je referenčna točka za sleherno spremljanje.** Vsak duhovni vodja mora neprestano gledati na Jezusa, dobrega pastirja in se od njega naučiti, kako poiskati izgubljeno ovčko, včasih se celo zelo strogo potrpežljivo pripraviti k poslušanju, k spodbujanju in popravljanju. Toda vedno zato, da bi napovedovali Božjo milost in vzbudili pot vere in odgovornost za sprejemanje Božjega kraljestva, ki je blizu in za katerega nas Bog prosi, da se osebno zavzamemo.

• **Čas za potrpežljivost in razpoložljivost.** Najprej je treba osebo spoštovati z njenimi časi, njenimi prehodi,

posebnostmi njene hoje. Torej tudi spoštovati rane, dvome in zelo osebna vprašanja vsakogar. Razpoložljivost spremljevalca je kakovost, ki govori o edinstveni vrednosti osebe, ki stoji pred nami.

- **Poslušanje in empatija** morata zaznamovati vsako razmerje. Predvsem je treba poslušati, ne da bi dajali vtis, da smo razumeli, še preden bi imela oseba možnost, da se izrazi in pojasni, kadar pripoveduje o svojih strahovih in izkušnjah, upanjih in zdržljivostih. Poslušati, brez neprestanih prekinitev, brez prevelikega pripovedovanja o sebi in z izogibanjem sodbam, ki prizadevajo in takojšnjim rešitvam. Naše poslušanje mora biti znamenje Boga, ki zna poslušati človekovo tožbo (prim. 2Mz 3,7) in ki prosi, naj poslušamo njegovo Besedo življenja.

- **Pričevanje o sebi** je bistveno vendar mora biti zmerno (tj. drugi ni gledalec spremljevalca) in ponižno (nikoli ne postanite tako privlačni in zapeljivi, da bi osebo zajezili in zožili prostor njegove osebne raziskave). Treba je znati povedati, kaj smo o življenju razumeli, zakaj verjamemo v Boga, na katerem mestu je na naši poti, kako nam je uspelo sprejeti odločitve, se soočiti z morebitnim nelagodjem in doživetjem neuspeha ... toda pogled je treba premakniti k Bogu.

- **Svoboda je dobrina za vse:** gorje, če bi hoteli osebo prepričati in jo narediti odvisno od sodb spremljevalca. V sušnih trenutkih, v mučnih procesih življenja, moramo biti prisotni, ne da bi ovirali, biti moramo tam zato, da spodbujamo k jemanju odgovornosti, ki ustrezajo starosti, stanju in obdobjem osebe. Biti moramo tam, da bi poslušali Svetega Duha Parakleta.

b. Duhovno spremljanje: nekaj napotkov

- **Podpirati čas razmišljanja o lastnem življenju:** Bog vstopa v življenje in v srce skozi špranje pri tistem, ki raziskuje, ki si zastavlja vprašanja o ljubezni, o pravi sreči, o bolečini, ki jo je srečal, o izbirah, ki naj bi jih storil. Tukaj se Bog začne oglašati ... V nekaterih trenutkih je zelo koristno zapisovati razmišljanja in osebne molitve: to pomaga pri iskanju pravih besed, pri razčiščenju nekaterih čustev in za urejanje.

- **Uvajati v osebno molitev,** nemara skozi kratke evangelijske odlomke, tako, da nekoga naučimo, kako naj prosi Svetega Duha in kako si vzeti prostor in čas, v katerem upočasniti svoj ritem in narediti mesto tišini. Molitev v obliki dialoga z Bogom postane postopoma iskanje metode, na primer *Lectio divina*. Polagoma bo potrebovala različne razsežnosti: hvalo, zahvalo, prošnjo za odpusčanje, prošnjo za pomoč ... Sproščena molitev, bogoslužna molitev ...

- **Zagovarjati osebne trenutke razmišljanja, vendar predlagati tudi skupne poti:** če je duhovno potovanje preveč osamljeno, preti nevarnost, da pride do avtoreferencialnosti religioznosti po lastni meri; če pa je samo skupinsko, obstaja nevarnost, da se prilagodite kolektivnim oblikam, ki so se približale brez osebnega in intimnega kompromisa.

- **Spremljanje je odnos in prostor, čas, v katerem zagotavljamo zadržanost in svobodo.** Najti duhovnega očeta/duhovno mater je občutljiv, vendar pomemben korak. Gre za to, da srečamo vodiča, ki ga občutimo kot odločnega, ki bo sposoben podpirati lastno duhovno življenje v toku različnih dogodkov, ki nas zaznamujejo. Samo vodič in okolje, v katerem se počutimo spoštovane tudi zaradi lastnih

prizadevanj, kjer se ne počutimo ogrožene in zapeljane, postane primeren pogoj za svobodno srečanje z Bogom, za vero, ki dozoreva v pogumnih odločitvah in po Svetem Duhu. Vendar, najti duhovnega spremljevalca ni samoumevno: tega ne smemo zamenjati le z zakramentom sprave.

• **Izobraževalne poti in duhovne izkušnje.** Potrebno je pomagati prepoznati verske izkušnje, ki ustrezajo vsakemu posebej, in se izogniti temu, da bi nekoga prisilili, naj vstopi v našo izkušnjo. Pomembno je, da človek skrbi za svojo duhovno pot in se izogne neupravičenim pritiskom. “Karizma je funkcionalna za srečanje s Kristusom, za človeško in duhovno rast in zorenje vsake osebe za gradnjo Cerkve. V tem smislu smo vsi poklicani, da posnemamo Kristusa, ki se je sam izpraznil, da bi nas obogatil (prim. Fil 2,7). Kdorkoli z drugimi zasleduje apostolski namen ali kdorkoli je nosilec karizme, je poklican, da obogati druge in sebe izprazni. To pa je vir svobode in velikega veselja.” (Leon XIV., *Govor moderatorjem združenj, gibanj in novih skupnosti*, 6. junija 2025).

• **Srečati Kristusa. Poslušati Kristusa. Izpričevati Kristusa.** Cilj vsakega našega spremljanja mora biti to: ob podpori Svetega Duha spodbujati, naj vsakdo odigra glavno vlogo v tem srečanju in poslušanju, v pričakovanju svojega pristnega pričevanja, ki postane izbira poklicanosti.

• **Duhovno spremljanje je ponižno in moli za ljudi, ki jih spremlja.** Nima plehkih odgovorov na globoka eksistencialna vprašanja, ki jih pomaga poslušati. Namesto tega skrbi, da bo znalo dojeti namige Svetega Duha; vedno in z ljubeznijo izroča Bogu osebe, ki so mu bile zaupane, da bi mogle odkriti Ljubezen, ki izhaja iz velikonočne skrivnosti, iz križanega in vstalega Gospoda, iz daru Svetega Duha, ki nam je vedno blizu. On je paraklet, Bog z nami (prim. Mt. 28,20).

IX. POGlavJE

NEKAJ IZBIR ZA PRIHODNJE PASTORALNO LETO: KONKRETNOST SKRBI

Ne želimo ugasniti tega, kar bo Sveti Duh predlagal vsakomur, da bi opredmetil Gospodovo skrb za nas in naš odziv na skrb za brate. Omejili se bomo na nekaj konkretnih izbir, ki nas bodo zaposlovale naslednje leto.

1. Obisk vsakega župnijskega pastoralnega sveta

Sinodalna pot, **odločitev za sinodalnost v prenovljenem misijonskem zagonu**, ki govori **o soodgovornosti, kadar prenašamo in živimo evangelij**, je rodila nujnost, naj se spodbudi življenje v župnijskih pastoralnih svetih. Ta nujnost velja tudi za škofijski pastoralni svet in za duhovniški svet.

V naslednjem pastoralnem letu se bodo vsi župnijski pastoralni sveti sestali s škofom in srečanje ustrezno pripravili. Glede na različne značilnosti se lahko to srečanje razširi tudi na druge župnijske

sodelavce ali v obliko župnijske skupščine. Cilj je spodbuditi soodgovornost vseh, da bi izboljšali karizme in službe, ki sestavljajo vsako skupnost, tudi najbolj opuščene in utrujene. Izkoristili bomo tudi vse, kar nam bo ponudila sinodalna pot, z evangeljsko odkritostjo delili napore in veselje, brez strahu izpostavili težave in navdihe za izboljšanje.

2. Delati na spremljanju k veri

Duhovniki, pa tudi družinske skupine, laiki ... odrasli so pozvani, da delajo na tem, da bi postali **spremljevalci pri srečanju z Bogom**. Ne bodimo zadovoljni samo s predlaganjem pobud ali dogodkov, obvežimo se, da bomo v veri ugledni odrasli, ki vedo, kako pričati, ki znajo utemeljiti razlog za vero, kakor tudi spodbujati poti vere za tiste, ki jih iščejo. V svetu, v katerem je vse razstavljeno na družbenih omrežjih, kjer večkrat kraljujejo čenče, morajo obstajati odrasle osebe, sposobne ohraniti zaupnosti zase, take, ki so zanesljive, ker so prepoznane kot modre in z duhovno izkušnjo, ki jim omogoča "spremljanje". Pomembno je, da so duhovniki na razpolago za to, da se posvetijo tej posebni službeni izkušnji spremljanja in skrbijo za vero v osebnih pogovorih in za zakrament sprave.

Zlasti se obvežimo, da bomo izboljšali poti priprave na birmo za odrasle, poti katehumenata in predloge za obdobje po birmi. Med temi obveznostmi naj bo tudi uvajanje v osebno molitev.

Odrasli katehumeni morajo biti do meseca oktobra nujno vpisani v Službo za katehumenat, (ki je pripravljena za kakršno koli pojasnilo o različnih fazah katehumenata), da bi lahko dobili zakramente ob naslednji Veliki noči.

3. Združevati duhovnost z življenjem: posvečati skrb svetu (vrednote skrbi ... združene z evangeljsko duhovnostjo)

Nadaljujejo se že začete sinodalne delavnice in vsa druga pastoralna področja. V njih bomo skušali združiti vrednote skrbi za nekoga z evangeljskimi vrednotami. Skrb za ljudi pomeni:

- Osredotočiti se na odnose v vzajemnosti s premagovanjem individualističnega toka.
- Prepoznati krhkost in ranljivost kot stanje naše človečnosti.
- Izbira kulture skrbi pomeni ustvarjanje omike spoštovanja do vsakega življenja, od spočetja do naravnega prihoda smrti.
- Skrb zahteva brezplačnost in vzajemnost, pri kateri vsi prejemo in darujemo.
- Organizacija skrbi mora vedno postavljati v središče osebo in njeno napredovanje.

S tega zornega kota je že sam odnos skrb; z začetkom pri odnosih v tkivu cerkvene skupnosti, duhovnem in župnijskem tkivu: "Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen." (Jn 13,35). Toda združevanje teh vrednot z evangelijem odpira obzorje smisla pri ljudeh, ki so že pripravljeni na spraševanje o skrivnosti življenja. Vsaka vzgojna dejavnost, vsako prostovoljno dejanje, vsaka socialna in dobrodelna pastoralna dejavnost se vedno odpira transcendentnemu kot potrebi po upanju, po zanesljivi prihodnosti, kljub žalostnim dogodkom in strahovom, ki zasenčujejo Zahod.

Zahodna kultura mora nujno ponovno odkriti navzočnost Kristusa, velikonočno luč in to tudi v življenjskih izkušnjah, v katerih smo prizadeti, ker živimo drug ob drugem s trpečimi, obupanimi in tistimi, ki iščejo.

Odločimo se verjeti v glavno vlogo mladih: oni niso preprosti uporabniki naših ukrepov. Želimo jih podpirati, vendar pri tem, da pridobivajo na pogumu, morajo odigravati glavno vlogo tudi v osebnih izkušnjah negovane in intenzivne vere; v projektih, v katerih

se preizkušajo v skrbi za šibke ljudi, za stvarstvo, za svet, ki je okrvavljen zaradi predrznosti in nasilja.

Odločimo se, da bomo pri sleherni starosti obnovili prostovoljstvo: vsi mi smo vedno sposobni stopiti v razmerje vzajemnega bogatenja in vzajemne skrbi. Gre samo za izhod iz udobnih in sterilnih zavetij iz prepričanja: "ni mogoče".

Odločimo se tudi, da bomo skrbeli za osebe, ki so krhke, same, ostarele, bolne, ki jih razirata tesnoba in nemir. V vsaki župniji naj se poveča število delilcev evharistije, ki naj bodo tudi tolažniki. Posvetijo naj se stalnemu izobraževanju. Prizadevajo naj si, kako se od Jezusa naučiti ravnanja s trpečimi.

Odločimo se za vztrajnost pri gradnji mostov med narodi, med kulturami in med verstvi. Evangelij nas poziva, naj bomo veseli in pogumni, da srečujemo vse in postanemo kvas bratstva v svetu, ne da bi padli v ideološke pasti izven in znotraj Cerkve. Prav zaradi tega bomo še naprej spodbujali pobude za primerjanje in dialog, pri katerih bosta beseda in angažiranost pri sestanku nadomestila spopade in agresivne predsodke.

Odločimo se, da bomo skrbeli za svojo vero. Vse župnijske poti, poti združenj, gibanj in novih skupnosti naj pridobijo na vrednosti. Ovrednoti naj se možnost obiskovanja Zavoda verskih znanosti kot tudi tečajev v Šoli teologije za vse.

To je obveznost, ki nam jo daje papež Leon:

"Odnos s Kristusom nas poziva, naj razvijemo pastoralno pozornost na temo miru. ... V mislih imam župnije, mestne četrti, notranja področja države ter mestna in eksistencialna obrobja. Na krajih, kjer človeški odnosi postanejo težki in se izoblikuje konflikt, morebiti celo na subtilen način, se mora pokazati Cerkev, sposobna sprave. Apostol

Pavel nas tako spodbuja: «Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi. » (Rim 12,18); to je vabilo, ki vsakemu izmed nas dodeljuje konkreten del odgovornosti. Zato upam, da bo lahko vsaka škofija pospešila vzgojne poti nenasilja, posredniške pobude v krajevnih konfliktech, sprejemne projekte, ki naj strah pred drugim spremenijo v priložnost za srečanje. Vsaka skupnost naj postane "hiša miru", kjer se naučiš izklopiti sovražnosti z dialogom, kjer se izvaja pravičnost in se skrbno hrani odpuščanje. Mir ni duhovna utopija: to je skromna pot, narejena iz vsakodnevnih kretenj, ki prepletajo potrpežljivost in pogum, poslušanje in dejanje. To je pot, ki danes, bolj kot kdajkoli prej, zahteva našo čuječo in plodno prisotnost." (17. junij 2025).

ZAKLJUČEK

Gospod naj skrbi zame, za nas!

Jaz, mi, smo poklicani, da skrbimo za svoje osebno prijateljstvo z Gospodom.

To je naše izhodišče in nanj se vračamo premišljeno v naši skrbi za ljudi, ki jih srečamo, za naše družine, za svet in za Cerkev.

Za živo Cerkev, Cerkev, ki oznanja in hodi po poteh življenja. Cerkev, ki z iztočnico v odnosu s Kristusom stopi v prvo bojno črto zato, da bi gradila občestvo, da bi zagnala mirovne procese. V našem mestu kot povsod drugod.

Predragi, tudi vam bom ponovil, kar je Leon XIV. rekel italijanskim škofom:

“Predvsem priporočam, da gojite kulturo dialoga. Lepo bi bilo, da bi vse cerkvene stvarnosti – župnije, združenja in gibanja – bile medgeneracijski prostor za poslušanje, za soočenje z različnimi svetovi, negovanje besed in odnosov. Kajti le tam, kjer se zna poslušati, lahko nastane občestvo, in le tam, kjer je občestvo, postane resnica verodostojna. Spodbujam vas, da nadaljujete po tej poti!

Oznanilo evangelija, mir, človeško dostojanstvo in dialog: to so koordinate, po katerih boste lahko bili Cerkev, ki uteleša evangelij in je znamenje Božjega kraljestva.”

Pred nami so široka obzorja, vanje smo poklicani, da bi bili Kristusovi pričevalci, znamenja živega Boga in svobode, ki nam jo je zaupal.

“Bodi luč!": Bog v Svetem pismu izreče te besede kot prve.

V času, ko se zdi, da nas ovijajo vojne in spopadi,

voščim vsem vam, da bi
ponovno odkrili radost luči,
da bi vztrajali v veselju vere,
da bi vneto nadaljevali pot hoje s Kristusom, v Kristusu in za
Kristusa!

Trst, 11. septembra 2025

✝ Henrik, z vami brat, za vas škof

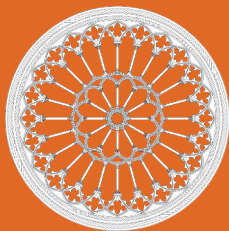
Prevod: Jelka Daneu Cvelbar

Na naslonvici:

Cercivento - Sveto Pismo na prostem: *Usmiljeni samarijan*

TRŽAŠKA ŠKOFIJA

ENRICO TREVISI

ON SKRBI ZA VAS

PASTIRSKO PISMO

4

ŠKOFOV NAUK